

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

ADR

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Sport
Team 2

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 5.1.2e
F 070 5.1.2e

www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

5.1.2e

M +31(0)6 5.1.2e
5.1.2e @minvws.nl

Datum

1 maart 2021

Aantal pagina's

4

memo

Controlesystematiek BOSA-regeling i.v.m. staatssteun

Inleiding

Op 23 februari jl. heeft een overleg plaatsgevonden tussen de ADR, DUS-I, WJZ en de directie Sport van VWS over de BOSA-subsidieregeling in relatie tot staatssteun. Dit overleg behandelde het standpunt van de ADR dat subsidie die aan beheerorganisaties (stichtingen, nv's, bv's, gemeentelijke sportbedrijven) wordt gegeven, ten goede dient te komen aan sportverenigingen die gebruik maken van de door beheerorganisaties geëxploiteerde sportaccommodaties. Op dit moment beschikt VWS volgens de ADR niet over het zicht dat het voordeel inderdaad terechtkomt bij de geïdentificeerde doelgroep.

In reactie op de vraag van de ADR wordt in deze memo van de directie Sport i.s.m. DUS-I en WJZ besproken of de BOSA-regeling nu voldoende voorziet in controlemaatregelen om de activiteiten van aanvragers (specifiek: beheerorganisaties) te controleren, zodat kan worden vastgesteld of het voordeel dat wordt verkregen door de BOSA-subsidie ten goede komt aan de lokale gebruikers.

Staatssteun

Op grond van artikel 107, eerste lid, VWEU vormt een maatregel staatssteun als aan vier criteria wordt voldaan:

1. Er is sprake van een overdracht van overheidsmiddelen;
2. Dit leidt tot een selectief, niet-marktconform voordeel voor een onderneming;
3. De maatregel kan de mededinging vervalsen;
4. De maatregel kan het handelsverkeer tussen de lidstaten van de EU ongunstig beïnvloeden.

De staatssteunanalyse voor de BOSA-regeling richt zich op het vierde en laatste criterium: kan de maatregel de mededinging vervalsen en het handelsverkeer tussen lidstaten ongunstig beïnvloeden? Deze criteria zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ondanks dat het woord 'kan' veronderstelt dat het om een hypothetische en waarschijnlijke situatie gaat, is dit niet voldoende. Er moet worden vastgesteld waarom de maatregel de mededinging vervalst of dreigt te vervalsen en het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig kan beïnvloeden, waarbij moet worden uitgegaan van de voorzienbare gevolgen van de maatregel¹. VWS is van mening dat de steun die op grond van de BOSA-regeling wordt

¹ Besluit van de Europese Commissie van 29 april 2015 inzake steunmaatregel SA.37963 (*Beweerde steun aan Glenmore Lodge*), punt 13.

verstrekt, zuiver lokaal van aard is en dus niet van invloed is op het handelsverkeer tussen lidstaten van de EU.

De EC heeft enkele gemeenschappelijke kenmerken geïdentificeerd voor lokale steun:

- De steun leidt niet tot het aantrekken van investeringen in de betrokken regio. Er is weinig kans dat de onderneming klanten uit andere lidstaten aantrekt.
- De onderneming levert goederen/diensten aan een beperkt gebied binnen een lidstaat.
- Niet valt te voorzien dat de maatregel meer dan een marginaal effect heeft op de voorwaarden voor grensoverschrijdende investeringen of grensoverschrijdende vestigingen.
- Het marktaandeel van de begunstigde onderneming is minimaal.

Voor de sport- en recreatiesector gaat het bij lokale steun om steun aan voorzieningen die een overwegend lokaal publiek bedienen en waarvan niet te verwachten valt dat zij klanten of investeringen uit andere lidstaten zullen aantrekken². In haar beoordeling kijkt de EC heel feitelijk naar de situatie. Daarbij neemt zij – onder meer – de volgende elementen in ogenschouw:

- De geografische ligging van de sportvoorziening;
- De geografische zone van de gebruikers waarop de sportvoorziening gericht is;
- Het klantenbestand waarop de voorziening gericht is (hoeveel procent is voor lokaal gebruiker);
- De afwezigheid van buitenlandse gebruikers;
- De afwezigheid van buitenlandse investeringen.

De EC kijkt dus naar de feitelijke situatie van de sportvoorziening en niet naar het voordeel voor de organisatie. Steun aan een sportvereniging die deels economische activiteiten uitvoert, kan nog steeds kwalificeren als zuiver lokale steun.³ Uit de besluiten van de EC blijkt niet dat van belang is dat de steun uitsluitend ten goede komt aan lokale gebruikers. De EC kijkt ook niet of het voordeel van de steun wordt doorberekend aan de lokale gebruiker.

Wat betreft de BOSA-regeling is er – naar de mening van VWS – steeds sprake van bovenstaande elementen, waardoor de steun zuiver lokaal van aard is. Dat ligt besloten in de controle op de doelstelling van de aanvrager, die moet voldoen aan het criterium dat de aanvrager de amateursport voor lokale gebruikers mogelijk moet maken. Of de steun rechtstreeks wordt verstrekt aan een sportvereniging of via een beheersorganisatie, doet niet aan die conclusie af. Ook het standpunt dat de steun moet worden doorberekend aan de lokale gebruikers is geenszins aan de orde in de aangehaalde besluiten van de EC.

Doelgroep BOSA-regeling

Bij het opstellen van de BOSA-regeling is een uitgebreide staatssteuntoets uitgevoerd. Uit deze staatssteuntoets en de EC-besluitvorming die de ADR

² Besluit van de EC van 21 december 2000 inzake steunmaatregel N 258/2000 (*Zwembad Dorsten*) en de andere besluiten die worden aangehaald door Allard Knook in *'Staatssteun. Handboek voor de praktijk'* en waarnaar ook wordt verwezen door de ADR.

³ Besluit van de EC van 4 augustus 2016 inzake steunmaatregel SA.43983 (BLSV Sportcamp Nordbayern), punt 31.

aanvoert, volgt dat een subsidie vrijgesteld is van staatssteun indien deze subsidie ten goede komt aan de amateursport voor lokaal gebruik. Het type organisatie (sportvereniging of beheerorganisatie) dat de steun ontvangt of de rechtsvorm (stichting, vereniging, bv of nv) van die organisatie is daarbij niet relevant⁴.

Uit besluiten van de EC volgt ook dat steun aan zowel exploitanten/beheerders van accommodaties als aan sportverenigingen vrijgesteld kan zijn van staatssteun. Uit de beoordeling van de EC volgt, zoals hierboven aangegeven, niet dat beheerorganisaties de BOSA-subsidie aantoonbaar moeten doorgeven aan andere organisaties, zoals aan sportverenigingen, door lagere tarieven en/of contributies.

De doelgroep van de BOSA-regeling is op basis van die staatssteuntoets vastgesteld op 'amateursportorganisaties', zijnde niet-winstbeogende organisaties die als doelstelling hebben om amateursport voor lokaal gebruik mogelijk te maken. Hier vallen uiteraard verenigingen onder, maar ook exploitatie- of beheerstichtingen van sportaccommodaties, aangezien ook zij als doelstelling hebben om sportaccommodaties voor de lokale amateursport aan te bieden. Bij alle aanvragen wordt op meerdere manieren gecontroleerd of de aanvrager inderdaad voldoet aan de definitie van amateursportorganisatie (zie verder onder 'mogelijke risico's en controlesystematiek').

Beheerorganisaties die BOSA-subsidie aanvragen, zijn dus geen intermediairs, maar vallen zelfstandig onder de doelgroep van de BOSA. Omdat het ook hier gaat om zuiver lokale steun, is niet voldaan aan het vierde criterium en is er geen sprake van staatssteun. Op basis van de feitelijke beoordeling van de situatie, waar in het geval van de BOSA-regeling afdoende op wordt gecontroleerd (zie ook verderop in deze memo), is dus voldaan aan de eisen die volgen uit de besluiten van de EC, en hoeft er niet te worden gecontroleerd of het voordeel vervolgens wordt doorberekend aan lokale gebruikers.

Conclusie

De doelgroep van de BOSA-regeling bestaat op basis van de geldende staatssteunregels uit zowel amateursportverenigingen als niet-winstbeogende beheerorganisaties, ongeacht de rechtsvorm. Door de controle op de aanvrager en op de te subsidiëren activiteiten stelt DUS-I al toereikend vast of er sprake is van zuiver lokale steun, waardoor er geen sprake is van staatssteun. Uit de EC-besluitvorming volgt niet dat dient te worden beoordeeld dat het voordeel uit de BOSA-subsidie wordt doorberekend aan lokale gebruikers, waardoor het naar mening van VWS niet nodig is om hier controlemechanismen voor in te bouwen.

Mogelijke risico's en controlesystematiek

1. De aanvrager maakt geen amateursport voor lokaal gebruik mogelijk en steun is daardoor niet zuiver lokaal.
 - o Wordt ondervangen door controle op de doelstelling van de aanvrager via het uittreksel van de KVK. Daarin staat een SBI-code beschreven die naast de sportactiviteit ook aangeeft of het amateur- dan wel beroepssport betreft. SBI-codes gerelateerd aan beroepssport zijn in de BOSA-regeling uitgesloten.
 - o
2. De aanvrager is (geheel of gedeeltelijk) winstbeogend en/of maakt geen amateur- maar professionele sport mogelijk.

⁴ HvJ EG 23 april 1991, C-41/90, *Jur.* 1991, p.-I-1979 (*Höfner*), punt 21.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Directie Sport

5.1.2e

Datum
1 maart 2021

- De mate waarin een organisatie winstbeogend is dan wel professionele activiteiten uitvoert, wordt ondervangen door controle via een Belastingdienst-verklaring. De BOSA-subsidie wordt gekort naar rato van de mate waarin de aanvrager winst beogende/professionele activiteiten ontplooit.

5.1.2e